Uspesifisert reise

AV HELGE HAGERUP

RIKSTEATRET

RIKSTEATRET
HØSTEN 1992:

FOR HELE FAMILIEN:
RONJA RØVERDATTER
AV ASTRID LINDGREN.
MUSIKK: PER CHR. REVHOLT

ALVOR PÅ SITT MORSOMSTE:
HJELP, VI FÅR GJESTER!
AV ALAN AYCKBOURN

SPENNENDE OPPSØKENDE:
BERETNING FOR ET AKADEMI
AV FRANTZ KAFKA
MED GUSTAV ADOLF HEGH

AKTUELL IBSEN-KLASSIKER:
GJENGANGERE
AV HENRIK IBSEN
GJESTESPILL FRA
DEN NATIONALE SCENE

HIGHLIGHTS:
FRA BROADWAY TIL STEINRØYSA
MED LASSE KOLSTAD OG TOR HULTIN
GJESTESPEL FRÅ DET NORSKE TEATRET

EN SKUESPILLER BYR PÅ SEG SELV:
TORALV MAURSTAD
– EN LEK MED LIVET PÅ SCENEN

RIKSTEATRET KOMMER –
KOMMER DU

Kjære publikum!

Velkommen til "Uspesifisert reise" med Riksteatret!

NY, NORSK DRAMATIKK HAR I ALLE ÅR HATT EIN sjølvsagt plass på Riksteatrets repertoar. Det er ikkje fordi det er ei plikt, men rett og slett fordi det er heilt nødvendig. Denne dramatikken er ein viktig del av Riksteatrets sine tilbod - der så vel klassisk som anna moderne dramatikk er med på å gje det mangfald til eit repertoar som Distrikts-Noreg har krav på. Skal Riksteatret også fortelje noko om dagens norske røyndom – det vil seie det livet vi lever her og no, må ein spele dramatikk av nolevande norske dramatikarar.

I løpet av siste året har Riksteatret presentert fleire nye norske skodespel. Det gjeld dokketeaterproduksjonen "Benjamin Bevers Byggverk" av Eva Sevaldson, "Gjest Baardsens siste flukt" ein musikal av Rolf Losnegård, ungdomsførestellinga "Pakkis 92" av Khalid Hussain og Svein Scharffenberg. Det er difor med stor glede at vi for fjerde gongen i løpet av dette året kan presentere endå ein norsk urpremiere: "Uspesifisert reise" av Helge Hagerup er det stykket vi ønskjer velkommen til i dag. Sjølv om det meste av handlinga går føre seg i Syden, er dette eit dagsaktuelt skodespel som mange kan identifisere seg med.

Som kjent spelar jo våre norske liv seg ut også under sørlege himmelstrøk, i så vel komedie som tragedie. I nokre korte feriedagar får alt kanskje ein sterkare intensitet enn her heime i gamlelandet, fordi ein har reist for å verkeleggjere ein draum. Så ta imot eit stykke norsk røyndom i sydlandske omgjevnader, fortalt oss med humor og innleving av ein nestor mellom norske dramatikarar, Helge Hagerup.

Som sydenturistane møter de to av våre mest populære skodespelarar, Marit Bolling og Inger Jacobsen. Skodespelar Gustav Adolf Hegh, kjend og kjær over heile Noreg, er instruktør. Ha ei spesifisert god reise i teatret!

Anne Gullestad

RIKSTEATERSJEF

USPESIFISERT REISE 1992

Utgitt av Riksteatret

Postboks 724 Sentrum 0105 Oslo

Ansvarlig utgiver: Anne Gullestad

Redaksjon: Else Færden

Foto: Tolli Vegge

Trykk: Enersens Trykkeri a.s

Fra kritikkene på enakteren "Havefesten", Helge Hagerups debutforestilling på Det Nye Teater, 22 år gammel:

"..Det er en dirrende følsomhet i Hagerups lille skuespill, og en redelig vilje til å komme til klarhet over seg selv og sin generasjon. Det virker ekte og lover godt for hans videre utvikling som dramatiker."
Finn Bø i Aftenposten

"En ser stykket med glede og interesse."
Paul Gjesdal i Arbeiderbladet

"Havefest som ikke må glemmes!"
JaB i Friheten

Fra "Hvem har det verst?" (Nationaltheatret 1973): Foran Erik Hivju, fra v. bak: Bernhard Ramstad, Marit Østbye, Frode Rasmussen. Regi: Jan Bull

Å skrive dramatikk

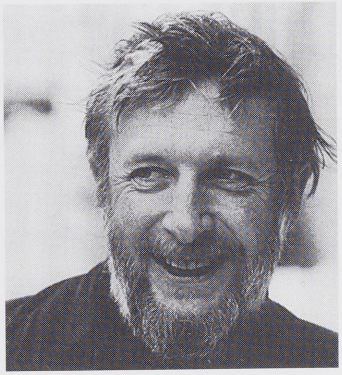

kan være en pine og en plage. Særlig hvis du vet hva du vil skrive og egentlig har skrevet det, og så har du ikke gjort det likevel.

Man kan skrive en scene om igjen og om igjen, og den er helt riktig, bortsett fra at den er helt gal. Så skriver man den en gang til og tenker: ja! Det står ikke noe nytt i scenen, men denne gangen lever den.

Jeg vet ikke hvorfor. Jeg klarer ikke å analysere det, jeg vat bare *at*. Og *ja*. Egentlig kan jeg ikke fordra å uttale meg om et nytt stykke jeg har skrevet, så jeg gjør det ikke denne gangen heller. Det jeg har på hjertet, bør helst stå i skuespillet, og jeg har ingen ting å tilføye. Men jeg vil gjerne si at denne gangen var det bare morsomt å skrive. Jeg våknet hver morgen og tenkte at nå skal jeg skrive mer, og jeg gledet meg.

Det skal kanskje ikke være slik. Men for forfatteren er det jo morsomt at det er morsomt å skrive. Det er godt å oppdage at det ikke alltid er en pine og en plage.

Nå er det selvfølgelig ikke forfatteren som skal ha det morsomt, det er publikum. Hvis dere ikke har det morsomt denne gangen (og litt sørgelig, håper jeg), kan jeg sikkert finne en hule å krype inn i. Kanskje egner jeg meg som eneboer.

Hvis dere derimot liker det, kan jeg bare si at det var da hyggelig. Og det mener jeg.

Helge Hagerup

NBR-DEPOTBIBLIOTEKET
POSTBOKS 278 - 8601 MO

Frihet og ensomhet

FRIHET, EMMA, IKKE SANT? Dette er frihet! utbryter Veronica i en av de første scenene i "Uspesifisert reise."

Dermed angir hun tonen, ikke bare i aftenens forestilling, men setter også navn på et sentralt tema i Helge Hagerups samlede dramatiske produksjon. Og den er ikke liten. Hagerup debuterte som bråmoden forfatter så langt tilbake som i 1949, og seks år senere stod han frem med enakteren "Havefesten" på Det Nye Teater i regi av Gerhard Knoop; han var da 22 år gammel. Allerede den gang var friheten et sentralt spørsmål for Hagerups personer, unge mennesker som trodde de hadde hele fremtiden foran seg, fullt av muligheter. Senere i livet lærer man seg som kjent noe annet. I årenes løp er det blitt en del skuespill, til sammen 10 for scenen, 5 for fjernsyn og 19 for Radioteatret. "Uspesifisert reise" får altså opusnummer 34, og Helge Hagerup fremstår dermed som en av etterkrigstidens vektigste norske dramatikere.

Frihet som tema er et sammensatt problem. For frihet er aldri bare frihet, men frihet til noe. Frihet kan være frihet til å undertrykke andre. Frihet kan også føre til uavhengighet, men man blir ikke nødvendigvis lykkeligere av å være uavhengig av andre. Når vi har frihet til å gjøre hva vi vil, er problemet det at vi faktisk kan velge friheten til å gå i hundene. Når vi ser omkring oss, vil vi snart oppdage at det blir stadig flere ensomme mennesker. Det er hva friheten kan føre til. Og derfor er Uspesifisert reise, ganske riktig også et stykke om ensomhet.

"Uspesifisert reise" er blitt et følelespartitur for to stemmer, instrumentert

Følgende er en liste over Helge Hagerups dramatiske forfatterskap:

Det Nye Teater

Havefesten 1955

Nationaltheatret

Løfter om kjærlighet 1960

Mannen fra igår 1962

Superboy 1969

Hvem har det verst? 1971

Camp 1977

Radioteatret

Løfter om kjærlighet 1965

Agenten 1966

Hans og Grete 1966

Der froskene flyr 1968

Gi meg en halv pils, Mester 1968

Hvem har det verst? 1973

Den dagen skal du aldri glemme 1973

Vi stoler på Harris 1974

Hvem fortalte mitt mord? 1975

Vennlig hilsen Lucifer 6 episoder 1977

Fra "Camp" (Nationaltheatret 1977): fra v. Merete Moen, Anne Marie Ottersen, foran Hilde Sophie Plau. Regi: Jan Bull

Bankmannen som gikk i hundene 1977
Sann er det (om kunsten a sjekke) 1978
En verden full av Moses 1979
Hans og Grete (ny innspilling) 1980
Faren er betydelig overdrevet 1982
Meget velsituert herre 1982
Hvorfor smilte ikke Gunder Pedersen? 1983
Drømmen om Bari-Bari (4 episoder) 1983
Insektjegeren 1987
Døden gir ingen ro 1990

Fjernsynsteatret
Den avskyelige snødamen 1966
Katteslottet 1966
Ansikter 1969
Miranda 1973
Siste tog til Pafuglland 1984

Den Nationale Scene
Hvorfor er alt sa lenge siden? 1973

Forts. side 11

rundt temaet ensomhet, representert i de to kvinnene Veronica og Emma, den ene tilsynelatende sterk og den andre tilsynelatende svak. Til å begynne med virker det som stykket legger opp til en slags pseudo-seksuell maktkamp som utkjempes på ulike premisser, med Veronica som en slags kvinnelig macho, bare at hun er på vei til et uforpliktende eventyr med et sydlandsk mannfolk, noe som ikke er å forakte. Og så Emma, en skyldtynget kvinneskikkelse som opptrer med den nødvendige dose selvbebreidelse, elskverdig inntil det selvutslettende, tvilende og usikker nå som hun er på reise alene, langt fra ektemannen Alfred, som pleier å tenke for henne og ta alle avgjørelsene.

Tilsynelatende. Etter hvert faller illusjonene som fluer. De to kvinnene står igjen som to ribbete juletrær, og kan møte hverandre som medsøstre, på like fot. De oppdager at de trenger hverandre. Det gir ingen frihet å gå fra sitt ansvar overfor andre.

"Skal man skrive for teater, må man møte teatret," skrev Helge Hagerup i en bekjennelse i 1966 som inngikk i Tanker om norsk kultur, utgitt av Kulturutvalget i Det norske studentersamfund. Og han fortsatte: "Teater er samarbeid, og jeg forstår godt de forfattere som finner et slikt samarbeid vanskelig; man er nødt til å akseptere at ordet ikke er hovesaken. Ordet er bare en del av forestillingen, og en forfatter som utelukkende er interessert i å skrive geniale replikker, bør heller være genial i en roman ... Teatret trenger dramatikeren, det trenger til og med den levende dramatikeren, men da skal dramatikeren være klar over at han skriver for scenen. Det er tross alt vår tids forfattere som behandler vår tids spesielle problemer, og jeg er overbevist om at en rik, nasjonal dramatikk både vil gjøre teatret mer spennende og virke mer stimulerende på publikums interesser."

Men nå er ikke disse betraktningene ment å skulle forlede tilskueren til å tro at det er et sørgelig og dypt alvorlig stykke Helge Hagerup skal vise oss. For det er det ikke. Det er langt fra sørgelig, selv om alvoret nok kan ligge og lure. Helge Hagerup er riktig i sitt ess som dramatiker når han kan slå seg løs og la humoren få overtaket. Her er det nok av komiske situasjoner og frapperende replikker som lokker på latteren. Det er en munter aften han legger opp til.

Olav Angell

RIKSTEATRET PRESENTERER

Uspesifisert reise

av Helge Hagerup

Komedie i 9 bilder

Urpremiere Lillehammer 19. mars 1992

Emma: Inger Jacobsen
Veronica: Marit Bolling

Stemme på Fornebu: Marit Voldsæter
En flyvertinne: Marit Christiansen
En norsk nordmann fra Norge: Terje Grønvold
En nabofrue: Marit Christiansen
En sanger: Julio Iglesias

Instruktør: Gustav Adolf Hegh
Scenografi: Mette Jacobsen
Masker: Hanne Revold
Inspisient/turnéleder: Marit Christiansen

Handlingen foregår i løpet av 7 dager på et ferieparadis i Spania.
Spilletid ca. 1 og en halv time uten pause.

Kostymer og dekorasjoner er laget på Riksteatrets verksteder
under ledelse av Solveig Engh og Johannes Markeng.
Fotografering og lydbåndopptak er ikke tillatt under forestillingen.
Vær så vennlig å slå av alarmen på digitalur under forestillingen.

Inger Jacobsen

I ÅR ER DET 50 ÅR SIDEN INGER JACOBSEN første gang stod på en norsk scene. Hun representerer dermed hele etterkrigstiden i norsk teater. Inger Jacobsen startet som 13-årig vokalist på Bygdønes i Oslo. Onkelen som var leder for et orkester, meldte henne på en sangkonkurranse. Den vant hun, 17 år gammel. Inger Jacobsen var en av Norges mest populære slagersangerinner i 50- og 60 årene. Sanger som "Møllerens Iren", "Blå Hav" og "Frk. Johansen og jeg" var rene farsotter i disse årene. I 1947 drog hun på sin første turné. Siden krysset hun landet mange ganger, blant annet med Jens Book Jensen og Leif Juster. Inger Jacobsen var flere år på Chat Noir og Edderkoppen før hun kom til Riksteatret i 1976. Hennes første rolle på teatret var som Dobbelt-Petra i "Den store Barnedåpen" av Oscar Braaten. På Riksteatret har Inger Jacobsen har spilt "alt": fra farse, komedier, musikaler kabareter, familieforestillinger og revyer til "alvorlige" klassikere. Av de mange forskjellige oppgaver hun har hatt på teatret, kan vi nevne: Hønse-Lovisa i musikalen "Ungen" også av Oscar Braaten, ammen i "Et Dukkehjem," Tante Julle i "Hedda Gabler" , Lisbeth i "Visittid" og Ruth i "Kollisjonen", begge av Sverre Udnæs, Martha Brewster i "Arsenikk og gamle kniplinger", Ortensia i "Mirandolinas Vertshus", Olympe Feraillon i farsen "Loppen i Øret." Hennes siste rolle var som Katrina i buskiskomedien "Skjærgårdsflirt".

Marit Bolling

MARIT BOLLING HAR VÆRT ANSATT ved flere teatre, som Folketeatret, Oslo Nye Teater og Det Norske Teatret. Hun var den første som spilte Anne Frank i Norge, en forestilling hun også turnerte med for Riksteatret. Marit Bolling har vært ved Riksteatret fra 1969 og fast ansatt fra 1975. Her har hun hatt en rekke sentrale roller, mellom andre som Thea Elvstedt i "Hedda Gabler", Rosa i Bjørnebos "Fugleelskerne", Katarina i "Troll kan temmes", Mor Åse i "Peer Gynt", Emily Dickinson i "Den kvitkledde frå Amherst", Gunvor Smikkstugun i "Trost i taklampa", Masja i "Tre søstre", Laura Friedman i "Tre par" og Nille i "Jeppe på Berget". Hun spilte også Olga Knipper i "Tsjekov Tsjekova", en forestilling som gjestet Jalta og Sakhalin i Sovjetunionen i 1988 og 1990. Høsten 89 spilte hun Kate Keller i Arthur Millers "Alle mine sønner", der hun "gav eksempler på skuespillerkunst av den helt ypperste klasse" ifølge kritikken. Marit Bolling har vært flittig brukt til opplesning i radio, og til flere store roller i Radioteatret. Hun debuterte som instruktør med "Den sterkeste' av Strindberg, som var den første profesjonelle døveteaterforestillingen i Norge. Hun har også laget flere populære programmer for institusjoner rundt omkring i landet. I fjor ble hun kritikerrost for forestillingen "Ord over grind" - et portrett av Haldis Moren Vesaas.

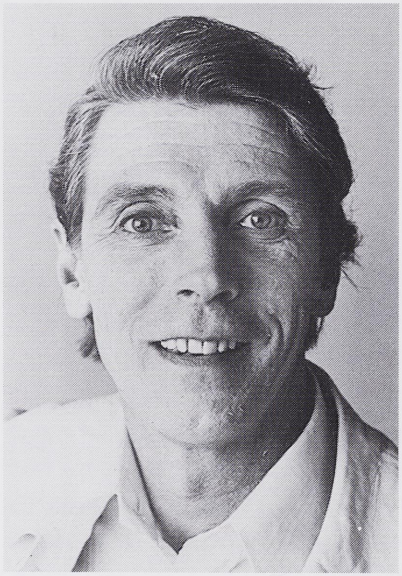

Gustav Adolf Hegh

GUSTAV ADOLF HEGH HAR VÆRT VED RIKSTEATRET i 20 sesonger. I 1987 påtok han seg oppgaven som kunstnerisk leder sammen med Per Chr. Revholt, til Anne Gullestad overtok som teatersjef året etter.

Gustav Adolf Hegh fyller roller i et hvilket som helst repertoar. Han er en av de fineste komikere vi har. Han behersker hele spekteret, fra farse og buskis til den typen komedie som ikke bare angriper magemusklene våre, men som også får det til å vibrere langt inn i hjerterøttene.

Høsten 1992 er det førti år siden han debuterte. Han var i flere år bl.a. ved Chat Noir og Rogaland Teater, før han fant veien t il Riksteatret. Gustav Adolf Hegh har gjestespilt i Sverige, Danmark, USA og Tyskland.

På Riksteatret har han gjort "alt". Skal vi trekke frem noen av alle de mange rollene, nevner vi bl. a. Charlies Tante i lystspillet med samme navn, Don Ranudo i Holbergs kjente komedie, Valentin i "Eventyret" mot Ada Kram, huslæreren i "Victoria" i Sverre Udnæs' regi etter Hamsuns roman, Kafka-

DETTE ER RIKSTEATRET

Hvert år spiller Riksteatret 1200 forestillinger for over 200.000 tilskuere på 200 spillesteder over hele landet.

Teatret sender ut 40 ulike teaterproduksjoner på turné hvert år. Disse er enten egenproduserte eller kjøpt fra andre teatre. Teatret har 200 arrangører i lokalsamfunn i Norge, driftige ildsjeler som er bindeledd mellom teatret og publikum i bygd og by. Riksteatret lager «mye teater for pengene»: Det statlige tilskuddet er lavere pr. billett enn for de stasjonære teatrene – og da er Riksteatrets turnékostnader også medregnet! Riksteatret spiller mer teater for barn og unge enn noe annet teater: Hele 26% av alt profesjonelt barneteater i landet spilles av Riksteatret. Teatret leier ut teknisk utstyr og gir profesjonell hjelp og støtte til frie grupper, amatørteater og samarbeidsturneer over hele landet, og gir gratis konsulenthjelp til bygging av kulturhus og scener over hele landet.

Forts. fra s. 5

Telemark Teater

Kristin Olesdatter 1980

Teater

Napoleons død 1987

Før finalen (i bokform) 1986

Mange av disse skuespillene er utgitt i bokform og finnes på biblioteket. I tillegg til sine dramatiske verk har Helge Hagerup også utgitt flere diktsamlinger, romaner, kriminalnoveller, barnebøker og diverse essays.

monologen "Beretning for et Akademi", en forestilling han har hatt på repertoaret i mange år og som fremdeles ikke er utspilt. Sammen med Per Aabel laget han et uforglemmelig H.C. Andersen-program. I 1989 spilte Gustav Adolf Hegh Dr. Rank i "Et Dukkehjem". Forestillingen markerte åpningen på Riksteatrets 40-års-jubileum. Premieren fant sted i Drammen Teater med Kong Olav som æresgjest. Hans siste rolle var som Karl Anton i buskiskomedien "Skjærgårdsflirt".

Gustav Adolf Hegh er også instruktør. Han har satt opp flere litterære programmer for Unge Riks. Og det er ikke første gangen han har regien på et nytt norsk stykke. Blant annet satte han i scene "Balladen om Robin Hood og Richard Løvehjerte" av Tor Åge Bringsværd og Tine Thommassen og Else Michelets revy "Hjemme, Borte, Uavgjort" , som ble en av Riksteatrets store publikumssuksesser. Gustav Adolf Hegh var også Torbjørn Egners medinstruktør på "Folk og Røvere i Kardemomme by" og "Klatremus og de andre dyrene i Hakkebakkeskogen". Et samarbeid som var så godt at Egner regnet ham som sin faste medarbeider på Riksteatret.

NBR Depotbiblioteket
93sd 14 951